

האבסורד של חוקי-הגזע החדשים:

עבוד צה"ל - הוא יהודי!

עבוד הרבנים - הוא גוי!

יהודיה אני יכול לצאת ברצינות כשהיא יודעת שלא תוכל להתחתן איתי? אחרי שפניותיו במשך שמונה חדשים לא נענו, ערק החייל נחום באשניק מיהודתו. הוא נשפט ונידון למאסר על תנאי.

„איננו יכולים לעזור לך, אמרו לו מפיק דיו, הדרך היחידה עבורך לפתור את בעייתך — היא להתגייר. אבל נחום באשניק ניק אינו מוכן להתגייר. הוא רואה את עצי מו כבן-הלאום היהודי אך אינו מאמין בדת. „לא אצטרף לדת שקברה את אחי מחוץ לגדר,“ אמר.

„ללחום ולהיהרג בשביל העם הזה זה בסדר, בשביל זה הוא טוב? אמר אביו של נחום. „אבל מה יהיה אם יהרג? הרי הרבנות תכריח או לקבור גם אותו מחוץ לגדר!“

לא זכאי

להלוויה צבאית

צה"ל עצמו אינו מפלה בין חיילים יהודים וכאלה שאינם יהודים. אבל העובדה שנחום באשניק משרת ביחידה שכל חיילי היהודים, גורמת לאבסורד נוסף: למרות שהוא אינו מוכר, לא על-ידי הרבנות ולא על-ידי התוספת שעומדת הממשלה להוסיף לחוקי-השבועות — כיהודי, הוא חייב לשמור על כשרות, ולהקפיד על כל דיני היהדות שקבעה הרבנות הראשית לצה"ל. למרות שהוא מוגדר כמי שאינו יהודי הוא עלול לעמוד למשפט אם יפר אחד מחוקים אלה. שנבקעו בפקודות המטכ"ל.

עוד יותר מואת, נחום באשניק הוא חייל, אם חלילה וחס יקרה אסון כלשהו והוא יפול בקרב, הוא לא יהיה יהודי. גם חייל הלוחה צבאית. זכורה עדיין פרשתו של סגן דורוני גלבוע, שרכ-צבאי מנע הספד בהלחייתו לקיבוץ יד-מרדכי אחרי שהוריו סירבו לקברו בטכס דתי.

במשובה לשאילתה שהוגשה לשר-הביטחון בעניין זה השיב משה דיין:

„כל עוד פקודות מטכ"ל וההנחיות הקיימות הן בתוקף, אין בכוחנו לעשות דבר, כדי למנוע הישנות מיקרים כאלה בעתיד.“

כלומר: כל ההלכות בצה"ל הן הלכות דתיות. אם החלל הוא יהודי, נערכת לו הלוויה בטכס צבאי ודתי יהודי. גם חייל מוסלמי זוכה להלוויה צבאית הנערכת לפי כללי הטכס הדתי המוסלמי. אבל חייל מסוגו של נחום באשניק, שאינו נמנה על שום דת, לא יוכל כלל, לפי פקודות המטכ"ל הקיימות, לזכות בהלוויה צבאית. מאיזה סוג שהוא.

לארץ חלה התינוק, ומת. ברנארד רצה לקבור אותו בבית-קברות יהודי, כיוון שחשב שבנו יהודי. אבל הרבנות לא התירה לו זאת. התינוק נקבר מחוץ לגדר.

לבנו השני, שנולד בארץ, קרא ברנארד בשם נחום. זמן קצר אחרי שנולד היד נשברה האשה כשגילתה שבכל מקום מתיחסים אליה כאל גויה, נטשה את בעלה והילד וחזרה לחו"ל למשפחתה.

מכתב

למשה דיין

ברנארד ניסה לסדר את נחום במוסד, אך בכל מקום, כשגילו כי הוא נוצרי, סרבו לקבלו. רק כשעמד ברנארד להכניס את נחום למיסיון, פתח בשביתת-רעב וי-הועיק את העתונות, התערבה קרן ילדינו בכושרה. נחום נשלח למוסד דתי בבני ברק. אולם כלפי החוק הוא המשיך להיות גוי.

כשנולד נחום ובגר הוא קבע לעצמו כי הוא בלתי דתי. כאשר הגיע זמן גיוסו לצה"ל פנה למוסדות הנוגעים בדבר, ביקש לשחררו מחובת השירות. טען: „אם לא מגיעות לי זכויות של יהודי אין לי גם חובות של יהודי.“

כשפנה נחום ללשכת הגיוס נאמר לו כי מוקדם עדיין לדון בעניינו, ורק כשיגויס יבררו את העניין. הוא המשיך לפנות למוסדות ולאנשיהם, אף שלח מכתב לשר-הביטחון משה דיין. התשובות היחידות שקיבל היו: „העניין נמצא בטיפול.“

בין השאר כתב נחום ללשכת-הגיוס: „איני יכול לשרת בצה"ל מפני שמעיקה עלי העובדה שאחי נקבר מחוץ לגדר בביית-הקברות בגלל היותו חצי יהודי. אני עצמי נרדף מזה שנים מפני שאינני מספיק יהודי יקשה עלי לשרת בצה"ל עם מועקת מצפון זו.“

לצאת עם

בנות יהודיות

כל פניותיו של נחום באשניק לא הועילו. הוא גוייס לחיל-השריון. אחרי גיוסו פנה למפקדו הישיר ביקש להשתחרר, נימק את בקשתו בכך שקשה לו לשרת יחד עם חיילים שהם בני עם שאינו מעניק לו זכויות כלכל אורח אחר. „כל החיילים יוצאים עם בנות,“ סיפר נחום. „אני לא יכול לצאת. עם איוו בחורה“

נחום באשניק
ללחום זה בסדר?

נשוא אשה נוצריה — תהפוך את חייו ב"ארץ לטרגדיה.

„הנאצים רדפו אותי מפני שהייתי בן לאם יהודיה. לא חשבתי שבישראל ירדפו את ילדי מפני שהם בנים לאם נוצריה,“ אמר. ב-1949 עלה ברנארד באשניק עם אשתו הנוצרית ועם תינוקו מארטין, בן ששת החודשים, לישראל. זמן קצר אחרי שהגיעו

אב ברנארד באשניק
אבל איפה יקברו אותו?

החייל נחום באשניק משרת ב"חיל-השריון בצה"ל.

מזה שמונה חודשים, מאז גיוסו, מנסה החייל נחום באשניק להשתחרר משירותו הצבאי. הסיבה לכך היא פשוטה: נחום באשניק הוא בן לאם נוצריה. על פי זו הלכה היהודית ולפי דעת שר-הפנים הוא אינו יהודי. הוא גוי. כשמת אחיו הקטן, עוד לפני שנחום נולד, סרבו הרבנים ליתיר לקבור אותו בבית-הקברות, התיירו את קבורתו רק מחוץ לגדר. מפני שגם הוא היה בעיניהם גוי. בתור גוי אין נחום חייב לשרת בצה"ל. למרות זאת רואה בו משרד-הביטחון יהודי ומסרב לשחררו מהשירות.

לפי חוק הגיוס רשאי צה"ל לגייס לשורותיו תיו כל אורח, יהודי, מוסלמי או נוצרי. אולם הנוהג הוא שאין מגייסים מוסלמים או נוצרים בניגוד לרצונם. לפעמים גם אין מגייסים אותם למרות רצונם. אבל את נחום באשניק מסרב צה"ל לשחרר.

אומר נחום: „אחת מהשמים — או ש"אני יהודי או שאני גוי, אם אני יהודי שיכתבו את זה בתעודת-הזהות שלי, אם אני גוי — ששיחררו אותי מצה"ל.“ פרשת נחום באשניק היא הוכחה נוספת לאיונה אבסורדים מביאים הדתיים במדינה. השבוע, כשרס"ן חיל-הים בני שליט זכה בנצחון מכריע על הרבנות ומשרד-הפנים, היתה לסיפורו של נחום באשניק משמעות כפול-לה.

התינוק נקבר

מחוץ לגדר

נחום באשניק נולד בחיפה. אביו, ברנארד, נולד לפני 45 שנים בגרמניה לאם יהודיה ואב נוצרי. לפי ההלכה היהודית הוא יהודי. אבל אשתו של ברנארד באשניק היתה נוצריה. הוא התחתן איתה כשהיה חייל בצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה, שירת בעיראק, ביוון ובבריטניה.

בתקופה בה שרת ברנארד באשניק בבריטניה, הוא הכיר שם נערה בריטית, התאהב בה ונשא אותה לאשה כנשואין אזרחיים. אז או התעוררה כלל בעיית הדת. ברנארד היה אומנם בן לאב נוצרי, אולם הוא ראה את עצמו אתאיסט, בן בלידת. היו אלה הנאצים שראו בו יהודי בדיוק כמו הרבנים, כיוון שהיה בן לאם יהודיה. כתוצאה מכך הפך ברנארד לציוני והחליט לעלות לישראל. הוא לא תיאר לעצמו שהעובדה

"טוב למות בעד ארצנו!" - השאלה רק איפה נקברים?